

Metodyka szkoleń w obszarze bezpieczeństwa i higieny pracy - opis przedmiotu

Informacje ogólne	
Nazwa przedmiotu	Metodyka szkoleń w obszarze bezpieczeństwa i higieny pracy
Kod przedmiotu	06.9-WM-BHP-D-12_19
Wydział	Wydział Mechaniczny
Kierunek	Bezpieczeństwo i higiena pracy
Profil	ogólnoakademicki
Rodzaj studiów	drugiego stopnia z tyt. magistra
Semestr rozpoczęcia	semestr zimowy 2021/2022

Informacje o przedmiocie	
Semestr	2
Liczba punktów ECTS do zdobycia	4
Typ przedmiotu	obowiązkowy
Język nauczania	polski
Sylabus opracował	dr hab. Eunika Baron-Polańczyk, prof. UZ

Formy zajęć					
Forma zajęć	Liczba godzin w semestrze (stacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (stacjonarne)	Liczba godzin w semestrze (niestacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (niestacjonarne)	Forma zaliczenia
Wykład	15	1	9	0,6	Egzamin
Projekt	30	2	18	1,2	Zaliczenie na ocenę

Cel przedmiotu

Celem przedmiotu jest: zapoznanie studentów z istotą i założeniami organizowania szkoleń w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy (BHP) oraz rozwijanie umiejętności planowania (zgodnie z metodyką) zajęć edukacyjnych.

Wymagania wstępne

Wiedza z zakresu prawnej ochrony pracy, analizy zagrożeń oraz podstaw zarządzania BHP. Zasady ogólne organizowania służby BHP w zakładzie pracy. Uczestnictwo służby BHP w przygotowywaniu instrukcji BHP. Uczestnictwo służby BHP w ocenie ryzyka zawodowego.

Elementarna wiedza z zakresu: psychologii, socjologii pracy, komunikacji interpersonalnej.

Zakres tematyczny

Wykład:

W1. Wymagania prawne dotyczące szkoleń. Metody i formy szkolenia poszczególnych grup pracowniczych (wg Dz.U. nr 180 poz. 1860). Ramowe programy szkoleń okresowych dla poszczególnych grup pracowniczych.

W2-3. Typy zajęć a struktura jednostki metodycznej. Tok zajęć szkoleniowych: 1. Podających a uczenie się przez przyswajanie – dziedzina poznawcza (wiedza); 2. Problemowych a uczenie się przez odkrywanie – dziedzina poznawcza (myślenie, twórczość); 3. Ćwiczeniowych a uczenie się przez działanie – dziedzina praktyczna (umiejętności „operacyjne” teoretyczne i praktyczne); 4. Eksponujących a uczenie się przez przeżywanie – dziedzina emocjonalna (uczucia, wola, motywacja; postawy).

W4. Szczegółowe programy szkoleń dla pracowników na wybranych stanowiskach pracy z wykorzystaniem materiałów źródłowych takich jak: instrukcje obsługi urządzeń, dokumentacje techniczno-ruchowe maszyn i urządzeń technicznych, instrukcje zakładowe, instrukcje BHP, karty oceny ryzyka zawodowego, karty charakterystyki substancji niebezpiecznych, rejestry pomiarów czynników szkodliwych, protokoły powypadkowe itp.

W5. Formy i metody szkolenia oraz materiały dydaktyczne (pokazowe, prezentacje multimedialne, filmy, serwisy internetowe itp.). Technologia informacyjno-komunikacyjna (ICT) (nowe media) jako narzędzia poznawcze, wspomagająca proces nauczania-uczenia się.

W6. Kontrola i ocena wiadomości i umiejętności – efekty szkolenia.

W7. Dokumentacja szkoleniowa (dziennik szkolenia, listy obecności, protokół egzaminacyjny, zaświadczenia o ukończeniu szkolenia). Popularyzowanie problematyki bezpieczeństwa i higieny pracy. Kolokwium zaliczeniowe - dyskusja.

Projekt:

P1-2. Analiza i kategoryzacja pojęć warunkujących organizowanie i realizowanie szkoleń – na podstawie: Wymagań prawnych dotyczących szkoleń; Metod i form szkoleń poszczególnych grup pracowniczych (wg Dz.U. nr 180 poz. 1860); Ramowych programów szkoleń okresowych dla poszczególnych grup pracowniczych.

P3-8. Projektowanie jednostki metodycznej (konspektu zajęć) – uwzględniając: Typy zajęć; Strukturę jednostki metodycznej; Toki zajęć szkoleniowych (podających, problemowych, ćwiczeniowych, eksponujących). Planowanie elementów konspektu/scenariusza szkoleń wskazujących na: temat, cele (ogólny, operacyjne, wychowawcze/Postawy), metody, formy organizacyjne, środki dydaktyczne, literaturę, ogniwa/fazy zajęć wybranej strategii (czynności szkoleniowca/czynności osoby szkolonej = Dialog/komunikację).

P9-10. Analiza i kategoryzacja pojęć warunkujących organizowanie szkoleń – na podstawie: szczegółowych programów szkoleń dla pracowników na wybranych stanowiskach pracy z wykorzystaniem materiałów źródłowych takich jak: instrukcje obsługi urządzeń, dokumentacje techniczno-ruchowe maszyn i urządzeń technicznych, instrukcje zakładowe, instrukcje BHP, karty oceny ryzyka zawodowego, karty charakterystyki substancji niebezpiecznych, rejestry pomiarów czynników szkodliwych, protokoły wypadkowe itp.

P11-12. Projektowanie i konstruowanie (z uwzględnieniem przyjętych form i metod szkolenia) środków/materiałów dydaktycznych (nowe media/ metody i narzędzia ICT: materiały pokazowe, prezentacje multimedialne, filmy, serwisy internetowe itp.).

P13-14. Projektowanie metod i narzędzi wspomagających kontrolę i ocenę wiadomości i umiejętności – efektów szkolenia.

P15. Zarządzanie dokumentacją szkoleniową (dziennik szkolenia, listy obecności, protokół egzaminacyjny, zaświadczenia o ukończeniu szkolenia). Cele i metody popularyzowania problematyki bezpieczeństwa i higieny pracy.

Metody kształcenia

Wykład: wykład informacyjny i problemowy, pogadanka, pokaz, demonstracja.

Projekt: ćwiczenia praktyczne, warsztaty metodyczne, metoda projektu, dyskusja problemowa, gry dydaktyczne.

Efekty uczenia się i metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się

Opis efektu	Symbole efektów	Metody weryfikacji	Forma zajęć
Student potrafi zaprojektować i zrealizować szkolenie w zakresie bezpieczeństwa pracy stosując zróżnicowane, odpowiednio dobrane metody dydaktyczne i formy zajęć edukacyjnych w oparciu o samodzielnie stworzone materiały edukacyjne. Student [w ramach działalności edukacyjnej]: 1. Planuje i konstruuje scenariusze (konspekty) jednostek metodycznych - przygotowuje szczegółowy program szkolenia BHP na podstawie programów ramowych; dobiera materiały źródłowe; ustala i konfiguruje cele i strukturę jednostek metodycznych; dobiera formy i metody szkolenia, projektuje materiały dydaktyczne (autorskie prezentacyjne, proste i złożone/multimedialne); przygotowuje dokumentację szkoleniową. 2. Student [w poczuciu odpowiedzialności za podejmowane decyzje]: Potrafi dokonać krytycznej analizy sposobu funkcjonowania i ocenić warunki społeczne/edukacyjne - zwłaszcza w powiązaniu z wytycznymi ergonomii i BHP. Potrafi ocenić przydatność rutynowych metod i narzędzi służących do rozwiązania zadania szkoleniowego o charakterze praktycznym, charakterystycznego dla inżynierii bezpieczeństwa oraz wybrać i zastosować właściwą/skuteczną metodę i narzędzia nauczania-uczenia się. Potrafi - zgodnie z zadaną specyfikacją - zaprojektować oraz zrealizować projekty edukacyjne typowe dla BHP, używając właściwych metod, technik, narzędzi (w tym instrumentów ICT) wspomagających proces kształcenia.	KU_06	- aktywność w trakcie zajęć - konspekt - obserwacje i ocena umiejętności praktycznych studenta - praca pisemna - przygotowanie projektu - prezentacja projektu	- Wykład - Projekt
Student jest gotów do krytycznej oceny odbieranych treści oraz uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych ukierunkowanych na bezpieczeństwo i higienę pracy. 1) Wykazuje zainteresowanie problematyką planowania i organizowania szkoleń/kursów (konstruowania scenariuszy zajęć), kształtujących/rozwijających kompetencje pracowników ku ergonomicznej i bezpiecznej pracy. 2) Jest świadomy potrzeby popularyzowania problematyki bezpieczeństwa i higieny pracy – w świetle konieczności permanentnego podnoszenia kwalifikacji zawodowych pracowników, warunkujących ich bezpieczną i ergonomiczną pracę.	KK_01	- bieżąca kontrola na zajęciach - dyskusja - obserwacja i ocena aktywności na zajęciach - odpowiedź ustna - obserwacja uczestnicząca	- Wykład - Projekt
Student ma pogłębioną wiedzę w zakresie metod i form szkoleń w zakresie bezpieczeństwa pracy. 1) Interpretuje wymagania prawne i społeczne dotyczące szkoleń w obszarze BHP; dobiera metody i formy szkolenia w zakresie BHP poszczególnych grup pracowniczych (wg Dz.U. nr 180 poz. 1860) – w odniesieniu do środowiska pracy i pożądanych efektów. 2) Dobiera metody, techniki, narzędzia i materiały stosowane przy rozwiązywaniu zadań metodycznych z zakresu inżynierii bezpieczeństwa – w kontekście budowania wiedzy i więzi społecznych; ma ugruntowaną wiedzę niezbędną do rozumienia społecznych uwarunkowań działalności inżynierskiej – dostrzegając związek/korelację szkoleń z rozwojem zawodowym.	KW_06	- dyskusja - obserwacja i ocena aktywności na zajęciach - test egzaminacyjny z progami punktowymi	- Wykład - Projekt

Warunki zaliczenia

Wykład: zaliczenie na ocenę - według pisemnego sprawdzianu testowego – egzamin pisemny (min. 51% na pozytywne zaliczenia) oraz bieżącego sprawdzania/oceniania wiadomości podczas zajęć. Warunkiem przystąpienia do egzaminu jest uzyskanie zaliczenia z zajęć projektowych.

Projekt: zaliczenie na ocenę - (zajęć o charakterze ćwiczeniowym, praktycznym) odbywa się na podstawie ocenionych prac wytwórczych (projektów: prac pisemnych, konspektów, prezentacji), bieżących sprawdzianów pisemnych oraz aktywności na zajęciach.

Ocena końcowa: warunkiem zaliczenia przedmiotu jest zaliczenie wszystkich jego form; ocena wypadkowa ustalana jest na podstawie średniej arytmetycznej ocen z wykładu i projektu z jednakową wagą (50% wykład, 50% projekt).

Literatura podstawowa

1. Aleksander T., Andragogika: podręcznik akademicki, Wydawnictwo Naukowe Instytutu Technologii Eksploatacji, Radom-Kraków 2013.
2. Baron-Polańczyk E. (ed.), ICT in educational design: processes, materials, resources, Vol. 1-14, Oficyna Wyd. UZ, Zielona Góra 2012-2019.
3. Bereźnicki F., Podstawy kształcenia ogólnego, Wyd. „Impuls”, Kraków 2011.
4. Czasopisma: "ATEST ochrona pracy", "Bezpieczeństwo Pracy. Nauka i praktyka", "Inspektor Pracy" Miesięcznik Państwowej Inspekcji Pracy, "Przyjaciel Przy Pracy", "Serwis BHP", "Służba pracownicza", "Specjalista ds. BHP", "Edukacja dorosłych", "Edukacja ustawiczna Dorosłych".
5. Dirksen J., Projektowanie metod dydaktycznych. Efektywne strategie edukacyjne. Wydanie II, Helion, Gliwice 2017.
6. Kodeks Pracy. Ujednolicony tekst ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r., ze zmianami.
7. Łąguna M., Fortuna P., Przygotowanie szkolenia, GWP, Gdańsk 2015.
8. Nycz G.W., Szkolenie zawodowe i zatrudnianie osób niepełnosprawnych (w tym młodzieży szkolnej) na otwartym rynku pracy (dydaktyka prowadzenia szkoleń zawodowych), Ośrodek Obsługowo-Szkoleniowy Bezpieczeństwa i Higieny Pracy oraz Ochrony Przeciwpożarowej "Herkules", Wydawnictwo Galan, Gdańsk 2010.
9. Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie służby bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz.U. nr 109, poz. 704 z późn. zm.).
10. Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 27 lipca 2004 r. w sprawie szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz.U. nr 180 poz. 1860) z późniejszymi zmianami.
11. Ślęzak J., Ochrona pracy. Poradnik dla służb BHP, Wyd. Tarbonus, Kraków 2008.
12. Wieczorek S., Żukowski P., Organizacja bezpiecznej pracy, Wyd. Tarbonus, Kraków 2008.

Literatura uzupełniająca

1. Baron-Polańczyk E., Multimedialne materiały dydaktyczne, Oficyna Wyd. UZ, Zielona Góra 2006.
2. Bereźnicki F., Dydaktyka kształcenia ogólnego, Wyd. „Impuls”, Kraków 2007.
3. Kupisiewicz C., Dydaktyka ogólna, Oficyna Wydawnicza Graf-Punkt, Warszawa 2002.
4. Mikulski R., Bezpieczeństwo i ochrona człowieka w środowisku pracy, Wyd. CIOP, Warszawa 1999.
5. Łąguna M., Szkolenia, GWP, Gdańsk 2008.
6. Okoń W., Wprowadzenie do dydaktyki ogólnej, Wyd. „Żak”, Warszawa 2003.
7. Turowski L., Andragogika ogólna, Wyd. "Ypsilon", Warszawa 2004.
8. Dostosowanie warunków pracy w Polsce do standardów Unii Europejskiej, Warszawa 2008.
9. Koradecka D., Nauka o pracy – bezpieczeństwo, higiena, ergonomia, CIOP, Warszawa 2000.
10. Rospond H., Podstawowe obowiązki pracodawcy w zakresie BHP, Wyd. Ośr. Szkol. PIP im. Prof. J. Rosnera, Wrocław 2005.
11. Dołęgowski B., Janczała S., Praktyczny poradnik dla służb BHP, Wyd. ODiDK, Gdańsk 2007.

Uwagi

Zmodyfikowane przez dr hab. Eunika Baron-Polańczyk, prof. UZ (ostatnia modyfikacja: 30-04-2021 11:58)

Wygenerowano automatycznie z systemu SyllabUZ